

'We doen alles wat de vlinders helpt'

De Vlinderstichting bestaat 25 jaar en viert dit jubileum met allerlei activiteiten. Vooral om de bescherming van vlinders en libellen nog eens extra op de kaart te zetten. Want dat is en blijft nodig. 'Er is voor ons nog een hoop te doen, vooral internationaal.'

Wat begon als een project van enkele mensen in juni 1983 onder de naam Stichting Vlinderonderzoek, is uitgegroeid tot een geoliede organisatie met zo'n 30 medewerkers in Wageningen en tweeduizend vrijwilligers in het hele land. De Vlinderstichting, zoals de organisatie zich tegenwoordig noemt, is in die tussentijd zo gegroeid dat er op het onderkomen aan de Mennonietenweg 10 een extra etage is gebouwd om iedereen een werkplek te geven.

Het doel is in al die jaren hetzelfde gebleven: behoud en herstel van dagvlinders. 'We doen alles wat de vlinders helpt, in de breedste zin van het woord. Dat is zelfs letterlijk in onze statuten opgenomen', vertelt Titia Wolterbeek, projectmanager bij De Vlinderstichting.

Beheeradvies op maat

'In 1995 zijn daar de libellen bijgekomen omdat deze aanvankelijk sterk in aantal achteruitgingen', aldus Wolterbeek. 'Onderzoek was nodig om erachter te komen waarom. Het was voor ons een kleine moeite om ze gelijk met de vlinders in kaart te brengen. Gelukkig gaat het met de libellen in Nederland weer wat beter.' 'Over dat in kaart brengen gesproken,' zegt Chris van Swaaij, projectmedewerker van het eerste uur, 'daar is het allemaal mee begonnen. Het eerste project betrof namelijk het verzamelen van waarnemingen voor de *Atlas van de Nederlandse*

Dagvlinders, die in 1989 verscheen. Dat jaar was tevens uitgeroepen tot Vlinderjaar. Inmiddels staat de teller op zo'n 70 à 80 projecten per jaar!'

De laatste jaren richt De Vlinderstichting zich meer en meer op de beheerders van natuurgebieden. 'Zij zijn tenslotte de mensen die de bedreigde vlinders daadwerkelijk kunnen beschermen', licht Wolterbeek toe. 'In dit soort projecten bundelen natuurbeheerders, vrijwilligers en De Vlinderstichting de krachten voor behoud en herstel van de Nederlandse vlinderfauna. We betrekken beheerders en bezoekers van natuurgebieden bij de ecologie en het behoud van bedreigde dagvlinders, zorgen voor een actieve betrokkenheid van vrijwilligers bij de evaluatie van het beheer en de monitoring van vlinders, en we helpen bij het herstel van een bedreigde vlinderpopulatie door het geven van beheeradvies op maat. Zo zijn we aan de slag met het bedreigde gentiaanblauwtje, een vlinder die kenmerkend is voor vochtige heide en blauwgrasland. Door kleinschaliger te pluggen en er minder te laten begrazen kan deze prachtige vlinder voor Nederland behouden blijven.'

De klos

Van Swaaij heeft redelijk goed nieuws: 'Sinds het Vlinderjaar in 1989 zijn er in Nederland geen vlindersoorten meer verdwenen. Wel staan er een paar op

de nominatie, zoals de veenbesparelmoervlinder en de kleine heidevlinder. Die leven hier op de grens van hun verspreidingsgebied en grenzen fluctueren nu eenmaal. Met de koninginnenpage gaat het weer beter. Deze warmteminnende soort werd vroeger af en toe in Zuid-Limburg waargenomen, tegenwoordig kun je hem in het zuiden eigenlijk overal wel zien. Tijdens warme zomers wat vaker dan tijdens de wat koelere.'

Telmee.nl

Van Swaaij vervolgt: 'Toch zijn warme en droge zomers niet gunstig voor alle vlinders. Hoewel er dan meer vlinders vliegen, is het voor de voortplanting funest. De rupsen vinden dan geen voedsel en sterven massaal. Het gevolg is dat er een jaar later bijna geen vlinders meer zijn. Met vlinders die in meerdere leefgebieden leven, generalisten zoals gehakelde aurelia en koninginnenpage, gaat het over het algemeen goed. Soorten die bijvoorbeeld alleen in vochtige duinvalleien of in natte veengebieden leven, specialisten zoals zilveren maan, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder en veenbesblauwtje, zijn flink de klos. Wij richten onze aandacht nu vooral op deze soorten.'

Via het Landelijk Meetnet Vlinders en Libellen worden met hulp van honderden vrijwilligers al zo'n achttien jaar vlinders en sinds elf jaar ook libellen ►